

Jack Provily | www.zomooianders.net

Besproei de planten, niet het onkruid

Ik hou van deze uitspraak omdat we zo geneigd zijn om veel aandacht te schenken aan wat we niet willen in plaats van wat we wél willen.

George Parker is een illusionist en heeft zijn eigen variant met de slogan 'Alles wat je aandacht geeft, gaat groeien'. En het klopt! Ooit erover gedacht om een bepaald model auto in een bepaalde kleur te kopen? Waarschijnlijk zie je deze auto voortdurend terug in het verkeer!

Dat geldt wat mij betreft ook voor pesten. Hoe meer aandacht er is voor pesten, hoe meer we ermee worden geconfronteerd.

Daarom wil ik het graag omdraaien. Wat willen we wél? We willen dat kinderen op een prettige manier met elkaar omgaan. We willen dat elk kind 'erbij' hoort. We willen dat kinderen kunnen samenwerken en samen kunnen spelen. Laten we daar dan onze aandacht op richten!

Een pestprotocol lost het pesten niet op. Het is een reactieve handeling en verbetert weinig. En alleen het woord antipestprogramma bezorgt me al jeuk. Hoe meer aandacht we eraan besteden dat er niet gepest mag worden, hoe groter het probleem wordt!

Als we structureel aandacht schenken aan een prettig leefklimaat in de groep en op school, zal de omgang tussen de leerlingen verbeteren. Maar dat vraagt wel tijd, energie, en vaardigheden van leerkrachten. Een goede omgang met elkaar kan (moet) worden aangeleerd. Dat gaat niet vanzelf. Als we geen kind willen uitsluiten, dienen leerkrachten voorbeeldgedrag te laten zien. Als een leerkracht de verbinding met een kind verbreekt, wat leer je de groep dan?

Ga met de leerlingen in gesprek over de verschillen tussen mensen, over (voor)oordelen en luister vooral naar elkaar. Iedereen doet ertoe.

Prettig samenwerken en samen spelen is niet in elke groep logisch. Soms moet je bepaalde aspecten trainen met groepen en oefenen, oefenen en nog eens oefenen. Oftewel aandacht geven aan wat je wilt!

Dit lukt niet met snelle, eenvoudige instantoplossingen.

Er is geen software of boekje waarmee je prettige omgangsvormen aanleert. Goede leerkrachten zijn hier voortdurend mee bezig. Vooraf, tijdens en in de reflectie over het onderwijsleerproces. Deze leerkrachten observeren hun groep, bedenken wat er nodig is om ze als groep goed te laten functioneren en creëren momenten om hier aandacht aan te schenken. En dit kost tijd, veel tijd.

De enorme prestatiedruk die op dit moment in het onderwijs voelbaar is, maakt het voor scholen niet gemakkelijker. Leerkrachten besteden meer en meer tijd aan cognitieve vakken om daarmee de resultaten te verhogen. Er zijn ouders die betere resultaten van hun kind verlangen. We maken hierdoor kinderen concurrenten van elkaar. Als we een op individuen gerichte cognitieve focus op onderwijs creëren, zijn we niet in staat om onze aandacht te richten op het sociale klimaat.

Scholen lijken hiermee in een complexe situatie terecht te komen. Zowel steeds hogere prestaties leveren als aandacht schenken aan goede sociale omgangsvormen kost veel tijd en energie.

En dan komt er nog een lastig aspect bij. Wat laat onze samenleving aan onze kinderen zien? We willen het pesten uitbannen op de scholen, maar als ik kijk naar ons gedrag, de berichtgeving in de pers en sommige programma's in de media, dan vraag ik me af of wij het goede voorbeeld aan onze kinderen geven.

Aandacht voor politici en godsdienstige leiders die haat zaaien en mensen buitensluiten, tv-programma's die mensen voor gek zetten, belachelijk maken van openbare figuren, treiteren van burens, etc. Zolang wij als volwassenen niet aan onze kinderen laten zien hoe je prettig met elkaar omgaat, is het voor scholen een onmogelijke opgave om pesten uit te bannen

Foto: Catorfotografie